

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Ordning och reda på avfallet

M2021/00207

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Konkurrensverket tillstyrker följande förslag som syftar till att förbättra avfallshandlingen och öka tillsynsmyndigheternas möjligheter att säkerställa syftet med miljöbalken:

- Avfall ska inte kunna lagras längre tid än vad som är motiverat.
- Den som lämnar ifrån sig avfall måste säkerställa att mottagaren har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs för den fortsatta hanteringen.
- Anmälnings- och tillståndsplikt ändras så att det tydligare framgår vilka avfallslag som kan hanteras genom en anmälan.
- Överträdelse mot miljöbalken ska anmälas "skyndsamt" och så snart det finns anledning att anta att ett brott har begåtts.

Bakgrunden till dessa förslag är ett antal uppmärksammade fall, där oseriösa företag har tagit emot och deponerat avfall men inte tagit hand om det på ett korrekt sätt, vilket snedvridit konkurrensen för seriösa företag och lett till stora kostnader för kommuner för återställning och sanering. Konkurrensverket konstaterar att tydligare miljökrav på marknadsaktörer inom avfallsområdet kan bidra till kvalitetskonkurrens och därmed öka takten i omställningen till ett hållbart samhälle. Detta förutsatt att ett tydligt regelverk och en effektiv tillsyn säkerställer att alla aktörer konkurrerar på lika villkor. Konkurrensverket ser därför sammantaget positivt på förslagen.

Utöver det ovan nämnda lämnar Konkurrensverket följande synpunkter på förslaget om krav på ekonomisk säkerhet och förslaget om att företag utan tillstånd ska kunna hantera schaktmassor.

Krav på ekonomisk säkerhet

I de föreslagna lagändringarna införs att krav på att ekonomisk säkerhet ska kunna ställas på anmälningsskyldiga verksamheter. Det föreslås därför en ny bestämmelse i miljöbalken som ger tillsynsmyndigheter som handlägger en anmälan om miljöfarlig verksamhet möjlighet att förelägga verksamhetsutövaren att ställa säkerhet för kostnaderna för avhjälpande av en miljöskada och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan leda till. Säkerheter i samband med miljöfarlig verksamhet syftar till att undvika offentliga kostnader för efterbehandling i situationer där den ansvariga verksamhetsutövaren försatts i konkurs eller av någon anledning inte kan fullfölja sina skyldigheter.

Konkurrensverket tillstyrker förslaget och anser att kraven på ekonomisk säkerhet kommer att gynna en effektiv konkurrens genom att oseriösa aktörer därmed får svårare att konkurrera. Att säkerställa att det finns tillgängliga medel för en efterbehandling av eventuellt förorenade områden gynnar seriösa och innovativa företag och försvårar för oseriösa aktörer att träda in på marknaden.

I sammanhanget vill dock Konkurrensverket framhålla att det är angeläget att tydligare kriterier tas fram för att bedöma när ekonomisk säkerhet behövs eller inte behövs, hur den bör räknas fram och hur säkerhetskraven bör bedömas för att säkerställa likabehandling och samma konkurrensförutsättningar för stora och mindre aktörer. Kraven på ekonomisk säkerhet bör därför utformas så tydligt som möjligt relaterat till de värden som omfattas så att dessa kan gynna innovativa och seriösa aktörer samt en effektiv konkurrens så att det blir tydligt hur oseriösa aktörer kan stoppas.

Företag utan tillstånd ska kunna hantera schaktmassor

I promemorian föreslås också ett förslag om undantag från tillstånds- och anmälningsplikt. I promemorian redovisas att stora mängder jord och sten som läggs på deponi utförs helt i onödan. Därför föreslås vissa lättnader vad gäller hanteringen av schaktmassor. Undantag föreslås från tillstånds- och anmälningsplikt för vissa icke-förorenade schaktmassor och andra naturligt förekommande material som ska användas igen i anslutning till samma plats.

Konkurrensverket har inga invändningar mot förslaget att företag ska kunna hantera schaktmassor utan tillstånd. Verket bedömer att det sannolikt gör det möjligt att starta ny verksamhet snabbare och till en lägre kostnad, eftersom kostnader för att ta fram underlag till en tillståndsansökan och för att genomföra tillståndsprocessen utgår.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit sakkunnige Hedi Bel Habib.

Yttrandet undertecknas inte egenhändigt och saknar därför namnunderskrifter.

Rikard Jermsten

Hedi Bel Habib